

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322200127
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8322200127.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom C. D., E. F. A. B. G., a plnoletého B. B., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, zast. matkou I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, za účasti rodičov: matky I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, a otca D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, v konaní o zrušenie pozastavenia vyživovacej povinnosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P/11/2022-20 zo dňa 16.2.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok s výnimkou výrokov o dlžnom výživnom.

Mení rozsudok vo výrokoch o dlžnom výživnom tak, že:

Dlžné výživné pre B. za obdobie od 21.9.2020 do 14.1.2022 vo výške 2.401,99 € je otec povinný zaplatiť v splátkach po 60 € mesačne spolu s bežným výživným k rukám B..

Dlžné výživné pre mal. A. za obdobie od 21.9.2020 do 14.1.2022 vo výške 1.882,99 € je otec povinný zaplatiť v splátkach po 50 € mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Predmet konania

Predmetom konania je zrušenie pozastavenia vyživovacej povinnosti na základe rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10P/203/2020-37 zo dňa 18.12.2020. Matka maloletého sa podaným návrhom domáhala, aby súd zmenil rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté o pozastavení platenia výživného pre maloletého A. a plnoletého B. z dôvodu, že otec maloletého opustil B. H. F. D. a riadne sa zamestnal, a preto tu už nie sú podmienky na neplatenie výživného.

Obsah napadnutého rozhodnutia

Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„Súd mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. 10P 203/2020 zo dňa 18.12.2020 tak, že ruší odklad splátok výživného pre plnoletého B. B., nar. X.X.XXXX od 14.1.2022.

Súd mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. 10P 203/2020 zo dňa 18.12.2020 tak, že ruší odklad splátok výživného pre maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX od 14.1.2022.

Zaostalé výživné pre B. B., nar. X.X.XXXX za obdobie od 21.9.2020 do 14.1.2022 vo výške 2401,99 eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným od právoplatnosti tohto rozsudku.

Dlžné výživné pre maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX vo výške 1 882,99 eur za obdobie od 21.9.2020 do 14.1.2022 súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným od právoplatnosti tohto rozsudku.

Nezaplatením čo len jednej zo splátok sa stáva zročným celý dlh.“

Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 62 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že rozsudkom súdu prvej inštancie sp.zn. XXP/XXX/XXXX zo dňa 18.12.2020 súd odložil otcovi splátky výživného pre plnoletého B. a mal. A. za obdobie od 21.9.2020 do 30.10.2022 a dlžné výživné povolil otcovi splácať v mesačných splátkach od 1.11.2022 spolu s bežným výživným. Súd poukázal na správu J. K. D., L. M., D. zo dňa 26.1.2020, z ktorej vyplýva, že otec bol ubytovaný v L. M. od 2.12.2020 do 3.9.2021, zariadenie opustil na základe vlastného rozhodnutia. Súd poukázal na tvrdenie otca, že zariadenie opustil v septembri 2021, následne si otvoril živnosť a začal pracovať v G., kde mu neboli vyplatené finančné prostriedky, 12.10.2021 sa zamestnal v M., kde dostal epileptický záchvat, vrátil sa na Slovensko, opätovne začal piť a skončil znova na liečení. V súčasnosti je práceneschopný a požiadal aj o dávku v hmotnej núdzi. Súd konštatoval, že pristúpil k odloženiu splátok výživného so súhlasom matky z dôvodu, že otec maloletého si riešil svoj problém s alkoholom pobytom v resocializačnom zariadení, kde nemal možnosť pracovať a ani iným spôsobom si zabezpečiť príjem, z ktorého by mohol platiť výživné. Otec pobyt v zariadení ukončil na základe vlastného rozhodnutia, pričom liečenie nebolo ukončené. Po ukončení liečenia sa otec zamestnal, avšak opätovne začal požívať alkoholické nápoje. Súd rovnako aj matka dali otcovi možnosť zmeniť svoj životný štýl a stabilizovať si svoju situáciu práve odkladom platenia výživného, pričom počas celého obdobia od 21.9.2020 do podania návrhu na súd matka zabezpečovala starostlivosť o maloleté deti samostatne. Vzhľadom na uvedené súd pristúpil k zmene rozhodnutia, ktorým otcovi odložil splátky výživného a zrušil odklad splátok ku dňu podania návrhu matkou 14.1.2022. Za obdobie, od kedy bol povolený odklad platenia výživného od 21.9.2020 do dňa podania návrhu do 14.1.2022, vznikol otcovi na výživnom dlh. Za toto obdobie otec uhradil sumu 290 eur. Výživné pre plnoletého B. predstavuje mesačne 140 eur. Zo sumy 290 eur súd odpočítal na výživné pre plnoletého B. sumu 140 eur + 20 eur dlžné výživné, teda sumu 160 eur. Dlž na výživnom tak predstavuje sumu 2.401,99 eur (za 9 dní mesiaca 9/2020 je to suma 41,99 eur - 140 : 30 x 9, za 10-12/2020 je to suma 420 eur - 3 x 140 eur, za rok 2021 je to suma 1.680 eur - 12 x 140, za 1-3/2022 je to suma 420 eur - 3x 140 eur, spolu: 2.561,99 eur mínus 160 eur = 2.401,99 eur). Pre maloletého A. B. bolo výživné určené sumou 110 eur mesačne a dlh na výživnom za obdobie od 21.9.2020 do 14.1.2022 predstavuje 1.882,99 eur, zo zaplateného výživného 290 eur súd odpočítal sumu 110 eur výživné a sumu 20 eur dlžné výživné, výživné za 9/2020 predstavuje sumu 32,99 eur - 110 : 30 x 9, za 10-12/2020 predstavuje sumu 330 eur - 3 x 110 eur, za rok 2021 predstavuje sumu 1 320 eur - 12 x 110 eur, za 1-3/2022 predstavuje sumu 330 eur, spolu: 2.012,99 eur mínus 130 eur = 1.882,99 eur). Vzhľadom na výšku dlžného výživného, dôvod, pre ktorý bolo platenie výživného odložené, súd povolil otcovi dlžné výživné splácať po 20 eur na každé dieťa spolu s bežným výživným.

Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote otec, ktorý uviedol, že si je vedomý svojich záväzkov, ale podrobuje sa ústavnej protialkoholickej liečbe a takisto chce pokračovať v doliečovacom procese, čo bude trvať asi rok. Z tohto dôvodu je jediným príjmom dávka v hmotnej núdzi v sume 68,80 eura. Uviedol, že sa nezbavuje svojich povinností, pokladá ich za prioritu, žiada o súčinnosť, aby sa dostal z tejto neútešnej situácie. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a do doby, kým neukončí doliečovací proces, vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, a teda žiada, aby mu súd dovolil platiť výživné v minimálnom rozsahu na obe vyživované deti a určil splátku dlžného výživného v sume 20 eur na každé z detí po dobu jeho hospitalizácie a doliečovacieho programu.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že otec maloletých absolvoval protialkoholickú liečbu v N. viackrát, pred nástupom do resocializačného zariadenia bol v psychiatrickej nemocnici od 17.8.2020 do 22.10.2020 s diagnózou porucha psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu. Skonštatoval, že otec bol ubytovaný v K. D. L. A. B., L. M. F. D. od 2.12.2020 do 3.9.2021, pobyt v zariadení ukončil dobrovoľne, podarilo sa mu nájsť prácu v zahraničí. Dňa 18.9.2021 odišiel pracovať do G., kde pracoval 3-4 týždne, z G. odišiel pracovať do M. z dôvodu, že mu nevyplatili mzdu. Ďalej uviedol, že dňa 13.1.2022 navštívila sociálnu kurátorku na C. G. pani O. B., ktorá je švagrinou otca detí a oznámila, že otec detí sa z M. vrátil do G. dňa 13.12.2021, šiel do svojho prenajatého bytu v G., kde pil do 9.1.2022. Dňa 9.1.2022 telefonicky kontaktoval jej manžela a žiadal ho o pomoc, kontaktovala ich aj majiteľka bytu, ktorý mal otec detí v podnájme. Uviedla, že v byte bol neporiadok, chodili tam alkoholicy. Dňa 13.1.2022 sa dostavil otec detí ku kolíznemu opatrovníkovi, kde uviedol, že sa veľmi hanbí, že zlyhal a začal opäť piť. Je si vedomý, že potrebuje pomoc, a preto sa rozhodol, že nastúpi na protialkoholickú liečbu a bude pokračovať v liečbe v resocializačnom programe v K.. Od 14.1.2022 je otec detí na protialkoholickom liečení v N.. Uznesením Okresného súdu Humenné č.k. 3T/90/2018-231 zo dňa 13.1.2022 súd ukončil ochranné protialkoholické liečenie u otca. Záverom kolízny opatrovník zdôraznil, že otec mal možnosť zmeniť svoj životný štýl a vyriešiť si svoju nepriaznivú životnú situáciu práve odkladom platenia výživného, no otec túto šancu premrhal. Dobrovoľne opustil resocializačné zariadenie, našiel si dobre platenú prácu, no v dôsledku opätovného užívania alkoholu o prácu vlastným príčinením prišiel. Kolízny opatrovník poukázal na konanie matky, ktorá deťom zabezpečuje riadnu starostlivosť a výchovu, zo svojho príjmu uhrádza všetky nevyhnutné výdavky na deti a domácnosť a snaží sa deťom sama zabezpečiť všetko, čo potrebujú bez pomoci iných. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že nesúhlasí s vyjadreniami a tvrdeniami, ako aj odvolaním otca detí. Zdôraznila, že táto situácia, do ktorej sa momentálne dostal, sa opakuje už po niekoľkokrát. Poukázala na to, že v čase posledného rozhodnutia bol B. maloletým dieťaťom, mal XX rokov, A. bol vo veku X rokov, v súčasnosti má B. XX rokov, aktívne sa pripravuje na štúdium na F. P., maloletý A. má XX rokov, navštevuje X. E. H. P. Zvýšili sa ich náklady na stravu, ošatenie, hygienu, zdravotnú starostlivosť a kultúrno-spoločenské vyžitie. Poukázala na jej príjem 612 eur mesačne, z ktorého hradí všetky výdavky detí, zabezpečuje im kompletnú starostlivosť a úhradu všetkých potrieb. Argumentáciu otca považuje za účelovú, tendenčnú a zavádzajúcu. Po rozvoze otec pracoval 2x v M. a svoj stav a následne protialkoholickú liečbu považuje za účelovú. V roku 2020 matka súhlasila s pozastavením platenia výživného z dôvodu liečby a v tomto období (od septembra 2020) nemala nárok ani na vyplácanie náhradného výživného, čo je veľmi dlhá doba, kedy deťom nie je vyplácané žiadne výživné. Matka už nesúhlasí s návrhom otca na zníženie výživného, ani s ďalším pozastavením platenia výživného. Zdôraznila, že otec detí pracovať vie, nemá žiadne zdravotné problémy okrem svojej závislosti na alkohole, na čo súd by nemal v žiadnom smere prihliadať v záujme detí. V minulosti sa otec dobrovoľne vzdal práce a odmietol prácu ponúknutú C. G.. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a zamietol návrh otca na zníženie výživného.

Hodnotenie odvolacieho súdu

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP), po konštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny s výnimkou výrokov o dlžnom výživnom, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP a vo výrokoch o dlžnom výživnom bolo potrebné rozsudok zmeniť v zmysle § 388 CSP .

Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo zrušenie rozhodnutia o pozastavení platenia výživného na maloletého A. a plnoletého B. rozsudkom sp.zn. 10P/203/2020 zo dňa 18.12.2020 na základe návrhu matky s poukazom na správanie otca, ktorý dobrovoľne opustil resocializačné zariadenie v D. a následne sa riadne zamestnal.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia postupu súdu prvej inštancie pri zrušení odkladu splátok výživného pre plnoletého B. a maloletého A. zo strany ich otca, a teda posúdenie, či boli splnené podmienky pre vyhovie takémuto návrhu matky súdom prvej inštancie vzhľadom na odvolaciu argumentáciu otca spočívajúcu v jeho tvrdení, že sa podrobuje ústavnej protialkoholickému liečbe, pričom jediným jeho príjmom je dávka v hmotnej núdzi v sume 68,80 eura.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a z jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd zistený skutočný stav súdom prvej inštancie považuje za dostatočný a nevzniká potreba doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle Zákona o rodine v súlade so záujmom maloletých detí. Vykonal dokazovanie, ktoré podrobne zhodnotil a z ktorého vyvodil skutkové závery, ktoré odvolací súd považuje za správne.

Z obsahu preskúmaného spisu a skutočného stavu vecí zisteného súdom prvej inštancie je zrejmé, že deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktorých manželstvo bolo rozvedené a na čas po rozvoďte boli deti zverené do starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu plnoletého B. v súčasnosti sumou 140 eur mesačne a na maloletého A. sumou 110 eur mesačne. Rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 10P/203/2020-37 zo dňa 18.12.2020 súd odložil splatnosť splátok výživného pre maloletého B. vo výške 140 eur a pre maloletého A. vo výške 110 eur za obdobie od 21.9.2020 do 30.10.2022 s tým, že otcovi bola uložená povinnosť výživné za obdobie od 21.9.2020 do 30.10.2022 uhrádzať v mesačných splátkach vo výške 20 eur na každé dieťa spolu s bežným výživným. Matka sa domáhala zmeny uvedeného rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o pozastavení platenia výživného z dôvodu, že otec sa zúčastňoval resocializačného programu pobytovou formou, ktorý sa mal realizovať od 22.10.2020 do 22.10.2022, pričom otec v septembri 2021 opustil resocializačné zariadenie a riadne sa zamestnal. V minulosti otec absolvoval protialkoholickú liečbu v N. viackrát. Pred nástupom do resocializačného zariadenia bol v psychiatrickej nemocnici od 17.8.2020 do 22.10.2020 s diagnózou porucha psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu. Bol ubytovaný v K. D. L. A. B. L. M. F. D. od 2.12.2020 do 3.9.2021, kedy pobyt v zariadení ukončil dobrovoľne z dôvodu, že si našiel prácu v zahraničí. Dňa 18.9.2021 otec odišiel pracovať do G., kde pracoval 3-4 týždne, z G. odišiel pracovať do M. z dôvodu nevyplatenia mzdy. Dňa 13.12.2021 sa otec vrátil na Slovensko do G., býval v prenajatom byte, kde naďalej požíval alkoholické nápoje. Otec je v súčasnosti poberateľom dávky v hmotnej núdzi vo výške 68,80 eura mesačne. Dňa 14.1.2022 otec mal nastúpiť na protialkoholickú liečbu v N.. Zo skutočného stavu vecí ďalej vyplýva, že matka detí s pozastavením výživného v minulosti súhlasila z dôvodu, aby otcovi dala šancu z ľudského hľadiska, aby sa vyliečil zo závislosti na alkohole, aby sa riadne zamestnal. Argumentácia otca spočíva v tvrdení, že je si vedomý svojich záväzkov, ktorých sa nevzdáva, podrobuje sa ústavnej protialkoholickému liečbe, chce pokračovať v doliečovacom procese, avšak z uvedených dôvodov trvá na tom, aby súd uložil mu povinnosť platiť výživné v minimálnom rozsahu na každé dieťa a povolil mu splácať dlžné výživné v sume 20 eur na každé dieťa po obdobie jeho hospitalizácie a doliečovacieho procesu.

V čase poslednej úpravy bol v súčasnosti plnoletý B. maloletým dieťaťom vo veku XX rokov a maloletý A. vo veku X rokov. V súčasnosti je B. plnoletý a má XX rokov, pripravuje sa na štúdium na F. P.. Maloletý A. má XX rokov a navštevuje X. E. H. P..

Odvolací súd nenašiel iné dôvody pre posúdenie vo vzťahu k skutkovému záveru súdu prvej inštancie ohľadne zrušenia odkladu splátok výživného zo strany otca pre plnoletého B. a maloletého A..

Maloletý A. a plnoletý B. sa sústavne pripravujú na svoje budúce povolanie a sú neustále osobami oprávnenými z výživného a sú odkázané na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov. Vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu je daná ex lege a obvyklým spôsobom plnenia je stav, kedy oprávnené dieťa žije v spoločnej domácnosti rodičov a výživné je plnené v naturálnej forme. Súd k stanovenej forme konkrétnej výšky výživného pristupuje len v prípadoch potencionálneho ohrozenia oprávneného dieťaťa – ak nežijú rodičia spolu, došlo k rozpadu ich rodiny, prípadne k rozvoďte manželstva a v prípade, ak niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Zmyslom je teda

zabezpečiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými, aké by malo, keby rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV.ÚS 650/15 zo dňa 16.12.2015).

V súvislosti s odvolacou argumentáciou otca odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča môže slúžiť teda ako dôkaz na stanovenie jeho výživného, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu. V súvislosti s uvedenou námietkou odvolací súd poukazuje na výdavky matky, ktorá na rozdiel od otca zabezpečuje osobnú starostlivosť o obe deti bez akejkoľvek participácie otca. Odôvodnené potreby plnoletého a maloletého dieťaťa predstavujú hygienické potreby, školské potreby, stravovanie, ošatenie, obuv, mimoškolskú činnosť, voľnočasové aktivity, ale aj ubytovanie a ostatné nepravidelné výdaje. Je teda zrejmé, že odvolacím návrhom otca, a to stanoviť výživné v minimálnom rozsahu, mieni otec de facto preniesť vyživovaciu povinnosť v prevažnej miere na matku, a to aj napriek tomu, že matka sa v plnej miere o deti stará. Odvolací súd predpokladá, že výdavky každého z detí aj so stravou sa pohybujú na úrovni medzi 160-250 eur mesačne. Odvolacím súdom predpokladané výdavky v rozsahu medzi 160-250 eur mesačne na každé dieťa na zabezpečovanie ich výživy nevybočujú z rámca potrieb iných detí na rovnakom stupni školského vzdelávania, preto o ich výške nemal pochybnosti ani odvolací súd. Navyše je nepochybné, že naposledy súdom stanovené výživné pre plnoletého B. v prepočte 4,60 eura na deň (140/30 dní) a maloletého A. v prepočte 3,60 eur na deň (110/30 dní), je pri aktuálnych cenách nevyhnutných výdavkov plnoletého B. a maloletého A. na bývanie, drogériu, potraviny, oblečenie, obuv, lieky, školné, školské potreby, primerané tak v minimálnej miere, že nie je potrebné podrobne dokazovať existenciu a výšku týchto výdavkov. V súčasnej spoločenskej situácii, charakteristickej výraznou infláciou a významným nárastom cien základných potravín, je dôvodné očakávať, že výživné v naposledy stanovenej výške súdom bude z veľkej časti spotrebované práve na stravné. Opomíňať nemožno ani ošatenie či obuv, ktoré vyžadujú častú obmenu pre fyzický vývin detí typický pre ich vek. Z uvedených skutočností nie sú odôvodnené potreby plnoletého B. a maloletého A. tým kritériom, ktoré by malo dôvodit' znížiť vyživovaciu povinnosť zo strany otca, resp. povoliť opätovne odklad splátok výživného.

Nad rámec odôvodnenia súdu prvej inštancie v tomto smere odvolací súd dodáva to, že každý rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerňovať tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Odvolací súd má za to, že výživné tak ako ho určil naposledy súd prvej inštancie v roku 2018 zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb maloletého A. a plnoletého B., preto je nepochybné, že v súčasnosti iba matka dopĺňa zdroj ich výživy nad hranicu nevyhnutnú pre ich všestranný vývoj. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že je neakceptovateľné a v rozpore s dobrými mravmi, aby otec preniesol svoju zákonnú povinnosť v plnej miere na matku detí.

V každom rozhodovaní o zmene pomerov je však povinný súd pri rozhodovaní o výške výživného prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov. Treba vyvyšovať objektívnu okolnosť vývoja životných nákladov zasahujúcich tak do oprávneného, ako aj povinného, ktorá je vyjadrená príslušnými štatistickými ukazovateľmi, nárast cien, nárast životných nákladov od subjektívneho zvýšenia životných nákladov z určitých dôvodov, ktoré samé o sebe môžu byť relevantnou zmenou pomerov. Valorizačná klauzula je viazaná na potrebu súdneho konania, inak sa vo výške výživného neprejaví.

Vzhľadom aj na uvedené mal odvolací súd za to, že na strane oprávnených, teda plnoletého B. a maloletého A., nastal zároveň objektívny nárast životných nákladov, na ktorý je potrebné pri zmene pomerov prihliadnuť v zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Táto valorizačná klauzula ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejماً napr. z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov a táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Výživné 140 eur na plnoletého B. a 110 eur na maloletého A. spred 4 rokov pokrylo potreby oprávnených do výšky základnej miery nevyhnutných potrieb v tom čase maloletého B. a maloletého A. spolu s podielom matky na výživnom. Je teda nevyhnutné prijať aj ten záver, že počas doby 4 rokov

nastal objektívny nárast životného nákladu, ktorý možno zdôvodniť mierou inflácie, nárastom životného zákonného minima či minimálnej mzdy. Nemožno opomenúť ani na to, že pri určení rozsahu súd prihlíada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na základe súdneho rozhodnutia bol v súčasnosti plnoletý B. v čase do dovŕšenia plnoletosti a maloletý A. zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá im zabezpečovala osobnú starostlivosť a ktorá si aj takýmto spôsobom plnila svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Matka detí sa aj v súčasnosti podieľa na financovaní nákladov spojených so štúdiom B. a nákladov spojených v súvislosti so starostlivosťou maloletého A. a svoju vyživovaciu povinnosť si plní dobrovoľne výlučne sama.

Podaným odvolaním otec detí prejavil subjektívnu nespokojnosť s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré nezodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam. K jeho odvolacím námietkam odvolací súd uvádza, že posúdenie konkrétnej výšky výživného sa odvíja aj od ďalšej premennej, explicitne uvedenej v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, a teda možností, schopností a príjmových pomerov osoby povinnej z výživného. Ako už odvolací súd spomenul, Zákon o rodine zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1), takže nemôže obstať argumentácia povinného ohľadne jeho protialkoholického liečby a zdravotného stavu. Vzhľadom na jeho správanie a postoj nie je možné hodnotiť uvedené tvrdenia ako objektívnu neschopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Odvolací návrh otca považuje odvolací súd za rozporný s najlepším záujmom detí, ktorý ohrozuje riadne uspokojenie ich odôvodnených potrieb a nevyváženosť v plnení si rodičovských povinností k dieťaťu. Odvolací súd dodáva, že je neakceptovateľné, aby otec nevyvíjal žiadnu snahu o zabezpečenie si adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si plnil vyživovaciu povinnosť k svojim deťom.

Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z vyššie uvedených dôvodov ako vecne správny, s výnimkou výrokov o dlžnom výživnom, postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

Následne odvolací súd preskúmal aj výpočet dlžného výživného. Konštatuje, že súd prvej inštancie pri jeho výpočte postupoval v zmysle zákona a vypočítal ho matematicky správne. Čo sa týka splatnosti dlžného výživného, súd je povinný postupovať podľa § 232 ods. 3 CSP a zároveň je povinný prihliadnúť aj na postoj povinného k plneniu, ako aj na to, či povolenie výhody splátok nebude mať ťaživý dopad na oprávnených, prípadne či je možné od nich spravodlivo žiadať strpenie plnenia v splátkach alebo dlhšej ako zákonnej lehote. Odvolací súd vzhľadom k povahe pojednávanej veci, priznanému nároku, nezodpovednému postoju otca počas obdobia povolenia odkladu splátok, nepovažuje za spravodlivé priznať výhodu splátok v tak nízkej sume určenej súdom prvej inštancie (20 eur), pretože otcovi muselo byť zrejmé, ako si plní vyživovaciu povinnosť a pri primeranej prezieravosti si mohol vytvárať úspory na úhradu dlžného výživného. Matka detí pritom nebola zvýhodnená splátkami a musela uspokojovať neustále sa zvyšujúce potreby detí v momente ako vznikali, prípadne si vedenie domácnosti prispôsobovať tak, aby na ich úhradu mala. Preto odvolací súd upravil splatnosť dlžného výživného tak, že zvýšil mesačné splátky na 60 eur u plnoletého B. a 50 eur na mal. A. s poukazom na účel výživného, pretože výživné má slúžiť na úhradu potrieb dieťaťa práve vtedy, keď ich najviac potrebuje.

Za daného stavu odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o dlžnom výživnom na plnoletého B. a mal. A. z vyššie uvedených dôvodov, postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, ods.2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).